

Toelatingscriteria Leonardo-afdeling

Inhoud

Waarom Leonardo	2
Aanmeldingsprocedure Leonardo-afdeling	2
Inschrijfformulier	2
Voorwaarden intelligentieonderzoek	2
Vorrang op aanmeldijst.....	3
Intake	3
Voorwaarden voor toelating	3
Evenwichtige groepen	7
Schriftelijk bericht	7
Bijlage 1:	8

Waarom Leonardo

KC De Kloostertuin beschikt over een Leonardo-afdeling, speciaal voor hoogbegaafde leerlingen. Binnen deze afdeling ontvangen leerlingen passend, voltijds HB-onderwijs dat is afgestemd op hun ontwikkelingsbehoeften. CKC Drenthe (h)erkent het belang van voltijds hoogbegaafdenonderwijs. Ons belangrijkste doel is dat deze leerlingen zich in een stimulerende leeromgeving kunnen ontwikkelen op hun eigen niveau.

De aanmeldprocedure start altijd met een kennismakingsgesprek. Ouders die aangeven dat hun kind mogelijk in aanmerking komt voor de Leonardo-afdeling, worden hiervoor uitgenodigd – eventueel samen met hun kind. Deze gesprekken kunnen leiden tot een definitieve aanmelding.

Een belangrijke kanttekening hierbij is dat we kennismakingsgesprekken alleen voeren wanneer er reële plaatsingsmogelijkheden zijn. Als er al twee leerlingen op de wachtlijst staan voor een groep, plannen we geen nieuwe intakegesprekken in, aangezien de kans op toelating dan zeer gering is.

Aanmeldingsprocedure Leonardo-afdeling

Aanmeldingen voor de Leonardo-afdeling van KC De Kloostertuin komen rechtstreeks terecht bij de toelatingscommissie.

Belangrijke aandachtspunten bij instroom vanaf groep 3:

- Alleen volledig ingevulde aanmeldformulieren worden in behandeling genomen.
- Een geldige IQ-bepaling is verplicht. Wij accepteren uitsluitend de **IDS WISC-V** of **WPPSI** (III of IV). Indien gewenst, kan aanvullend de **KIQT** worden toegevoegd.
- Aanmeldingen worden op volgorde van binnenkomst behandeld.
- Aanmelding betekent niet automatisch plaatsing; de toelatingscommissie beoordeelt en beslist over plaatsing.
- Wanneer directe plaatsing niet mogelijk is, kan een leerling op de wachtlijst voor een groep worden geplaatst. Op de wachtlijst worden maximaal **twee leerlingen** opgenomen.

Inschrijfformulier

Ouders die hun kind hebben aangemeld, ontvangen digitale inschrijfformulieren. Deze formulieren dienen volledig ingevuld en ondertekend geretourneerd te worden, samen met de vereiste documenten – zoals een kopie van de uitslagen van het intelligentieonderzoek. Na ontvangst stuurt de administratie een bevestiging. Mochten er documenten ontbreken, dan wordt u hierover geïnformeerd en verzocht de ontbrekende stukken alsnog aan te leveren. Zoals eerder vermeld: **onvolledige aanmeldpakketten worden niet in behandeling genomen.**

Voorwaarden intelligentieonderzoek

Wat is intelligentie?

Intelligentie is het vermogen om kennis toe te passen, problemen op te lossen en logisch te redeneren. Het gaat niet alleen om wat iemand weet, maar ook om hoe snel en doelgericht iemand leert en denkt. Hoewel intelligentie een belangrijke voorspeller is van schoolprestaties, is het niet de enige factor die daarbij een rol speelt.

Wat houdt een intelligentietest in?

Een intelligentietest bestaat uit vragen en opdrachten. Deze meten zowel aangeleerde

kennis als begrip, inzicht en probleemoplossende vaardigheden. Bij een intelligentieonderzoek wordt naar veel verschillende delen van het functioneren gekeken. Het geeft een beeld van de sterke kanten van het kind en laat ook zien met welke vaardigheden het kind misschien meer moeite heeft.

Door wie moet het intelligentie onderzoek worden uitgevoerd?

Het onderzoek moet worden uitgevoerd door een erkend orthopedagogisch bureau of GZ-psycholoog dat aantoonbare expertise heeft opgebouwd op het gebied van hoogbegaafdheid. Contactgegevens van valide bureaus kunnen ouders opvragen bij KC De Kloostertuin.

De toelatingscommissie accepteert alleen IQ-bepalingen waarvan de uitslag niet ouder is dan één jaar bij kinderen tot zes jaar of minder dan twee jaar oud is bij kinderen van zes jaar en ouder. Door ons geaccepteerde intelligentietesten zijn de WPPSI III/IV en WISC-V, eventueel kan aanvullend KIQT worden afgenomen. Kosten voor dergelijke onderzoeken zijn voor rekening van ouders of aanleverende school, bestuur of Samenwerkingsverband.

Gaat het alleen om de IQ-bepaling (het getal)?

IQ-scores krijgen pas betekenis in combinatie met andere factoren, zoals de testomstandigheden, motivatie, schoolprestaties, beheersing executieve vaardigheden en het welzijn van het kind. Hoewel de test een momentopname is, kan het inzicht bieden in het recente functioneren of een richting geven voor de toekomst.

Vorrang op aanmeldlijst

Jongere broertjes of zusjes die naar de Leonardo-afdeling willen komen, worden met voorrang op de aanmeldlijst geplaatst. Dit geldt ook voor kinderen die van de Jenaplanafdeling KC De Kloostertuin komen. Dit houdt in dat deze kinderen met een lagere plek op de wachtlijst eerder geplaatst kunnen worden.

Intake

Voor de toelating verzamelt de toelatingscommissie behalve de inschrijfformulieren verdere gegevens via:

- Een gesprek met de ouders;
- Een gesprek met de leerkracht en/of intern begeleider van de school van herkomst;
- Eventueel een gesprek met de orthopedagoog/psycholoog die het intelligentieonderzoek heeft afgenomen.

Eventueel aanvullend onderzoek:

Als er twijfels zijn over plaatsing, kan aanvullend onderzoek worden gevraagd. Dit kan zich richten op sociaal-emotionele factoren die deelname aan de Leonardogroep kunnen belemmeren. In sommige gevallen kan dit leiden tot afwijzing. De kosten van het onderzoek zijn voor rekening van de ouders.

Toelatingscommissie

De toelatingscommissie is samengesteld uit verschillende disciplines zoals orthopedagogen, de kwaliteitscoördinator en leden van de directie.

Voorwaarden voor toelating

Door het zorgvuldig in kaart brengen van de cognitieve mogelijkheden, de leereigenschappen en de karaktereigenschappen van uw kind, zal de toelatingscommissie een afweging maken of uw kind profijt zal hebben van het Leonardo-onderwijs zoals gegeven op KC De Kloostertuin.

We kijken naar:

- De minimumnorm voor plaatsing op de Leonardo-afdeling van KC De Kloostertuin is een IQ van 130 of hoger. Daarbij wordt gesteld dat er sprake moet zijn van een betrouwbaarheidsinterval van 95% *). Voor plaatsing hanteren wij de norm dat de ondergrens van het betrouwbaarheidsinterval 126 of hoger moet zijn.
En
- De kindkenmerken **) moeten duiden op hoogbegaafdheid (te lezen in het onderzoeksrapport en te worden herkend/bevestigd door de leverende school).

*) Betrouwbaarheidsintervallen

IQ's zijn losse getallen. Dat suggereert een mate van exactheid die eigenlijk niet juist is. Afhankelijk van allerlei omstandigheden kan de prestatie best een aantal punten verschillen. Ieder instrument heeft bovendien een zogenaamde 'meetfout', geen enkele test is 100% betrouwbaar. Daarom worden alle IQ's in het rapport voorzien van een zogenaamd '95% betrouwbaarheidsinterval' (een marge). Stel dat er in het rapport staat dat het totaal IQ 97 bedraagt met een 95% betrouwbaarheidsinterval van 90-104, dan betekent dit dat het gemeten 'IQ van de dag' van 97 een schatting is, en met 95% zekerheid gezegd mag worden dat de capaciteiten van dit kind zich daadwerkelijk ergens tussen de 90 en 104 bevinden. Uitgaan van een 95%-betrouwbaarheidsinterval betekent dat de kans dat de meting ernaast zit, dus maar 1 op 20 (5%) is.

**) Kindkenmerken

Deze 'word cloud' geeft een overzicht van kenmerken die bij een begaafde leerling zichtbaar kunnen zijn, mede afhankelijk van persoonlijkheids-en omgevingsfactoren. Aanknopingspunten voor verdere verdieping hierop is te vinden via de genoemde namen van belangrijke onderzoekers in de denkwolken. [Bron: www.hoogbegaafdheid-in-zicht.nl]

Kunnen leerlingen met gedragsproblemen en/of ontwikkelingsproblemen geplaast worden?

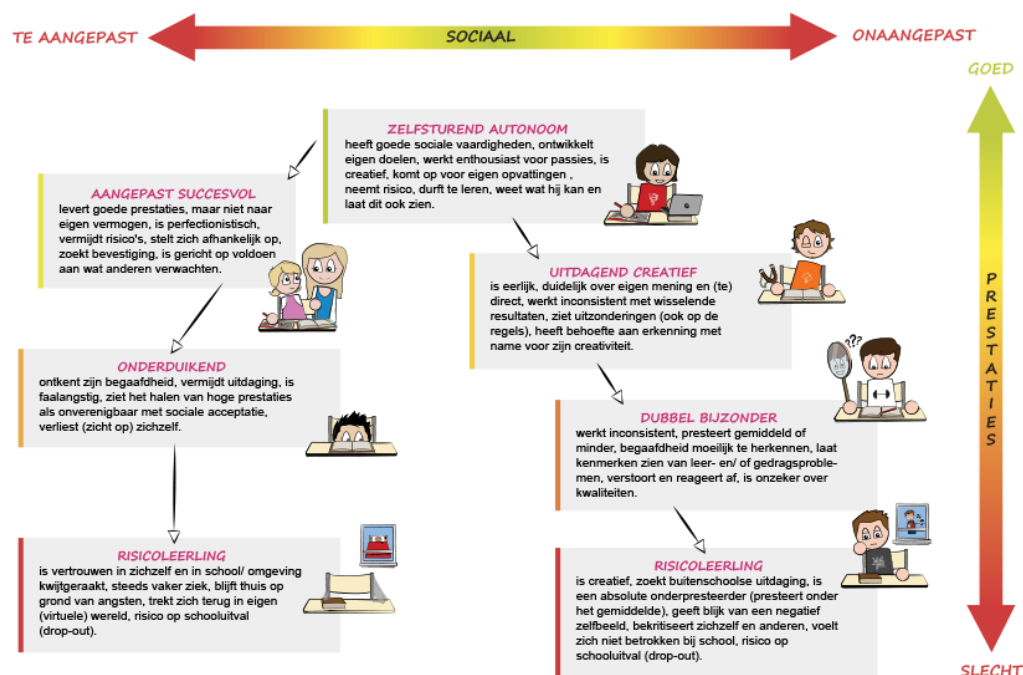
Nee, kinderen met ernstige gedragsproblemen en en/of ontwikkelingsstoornissen kunnen nu nog niet worden aangenomen. Voor deze leerlingen zou het hoogbegaafdonderwijs binnen de Leonardo-afdeling niet ten goede komen.

Daarnaast biedt de Leonardo-afdeling zo mogelijk plaats aan kinderen:

- Die in geringe mate leerproblemen hebben (zoals dyslexie, dyscalculie of beelddenken);
- Die enigszins beperkte spraak- en taalontwikkeling;
- Die sociaal-emotionele problemen hebben (zoals faalangst, zich terugtrekken; identiteitsproblematiek, perfectionisme ...etc.);
- Die motorische problemen hebben;
- Die in geringe mate werkhoudingproblemen hebben (onderpresteren);
- Die een lichte stoornis in het autistisch spectrum hebben (Asperger of PDD-NOS);
- Die een combinatie van bovengenoemde gebieden hebben.

De hierboven geschetste aandachtspunten hangen in belangrijke mate samen met de hoogbegaafdheid van het kind. Anders gezegd: "...de hoogbegaafdheid is de voorliggende ontwikkelpunt."

Begaafdheid uit zich daarnaast op verschillende manieren. Om hier inzicht in te verschaffen en begrip te bevorderen, hebben Betts & Neihart (1988; 2010) zes profielen opgesteld van verschillende typen begaafde en getalenteerde leerlingen (zie onderstaand figuur). Deze profielen verschaffen informatie over gedrag, gevoelens en behoeften van begaafde leerlingen. De Leonardo-afdeling kan leerlingen in het groen/geel (en oranje) gebied passend onderwijs geven.

Kinderen met fysieke beperkingen en/of overige verzwaarde onderwijszorgvragen worden zorgvuldig besproken door de toelatingscommissie. In zeer uitzonderlijke gevallen wordt een leerling geplaatst met een proefperiode. De toelatingscommissie bepaalt per zorgvraag de proefperiode.

Ouders en kinderen dienen de grondslag van de school te onderschrijven.

Evenwichtige groepen

KC De Kloostertuin streeft naar evenwichtige groepen van 22 -25 leerlingen. We streven ernaar om homogene groepen te gaan vormen. Gegevens als de leeftijdsopbouw van de groep, het aantal kinderen met aanvullende speciale zorgbehoeften en soms de verdeling jongens en meisjes zijn van invloed op de definitieve plaatsing van de kinderen.

Schriftelijk bericht

De toelatingscommissie beslist definitief over toelating of afwijzing op basis van de beschikbare gegevens. Ouders krijgen altijd schriftelijk bericht meegedeeld. Beroep of correspondentie over de uitslag is niet mogelijk. In sommige gevallen wordt de aanvraag aangehouden voor verdere beoordeling; de beslissing volgt na een afgesproken periode en is dan definitief. Ouders worden hiervan schriftelijk geïnformeerd. Na toelating wordt de leerling geplaatst op de wachtlijst of direct na een vakantie (herfst-, kerst-, (voorjaar) mei- of zomervakantie).

Bijlage 1:

Verskil tussen hoge intelligentie en hoogbegaafdheid.

Het doel van ons onderwijs op de Leonardo-afdeling is het realiseren van passend onderwijs voor hoogbegaafde kinderen, zodat zij zich in een uitdagende leeromgeving in eigen tempo en op hun eigen niveau kunnen ontwikkelen. Maar wanneer spreek je van hoogbegaafdheid; wat houdt dit in? En wordt met begaafdheid hetzelfde bedoeld als intelligentie?

In het maatschappelijk verkeer worden de termen intelligentie en begaafd doorgaans door elkaar gebruikt. In de psychologie wordt preciezer met de termen omgesprongen. Hoge intelligentie wordt gezien als een voorwaarde voor hoogbegaafdheid. Maar er zijn meer voorwaarden. Essentieel bij hoogbegaafdheid zijn kenmerken als: inzet, doorzettingsvermogen, de wil om te onderzoeken, competitief zijn en frustratietolerantie (tegen je verlies kunnen). Potentieel intelligent zijn is dus bij lange na niet genoeg om als hoogbegaafd te worden herkend. Er is pas sprake van hoogbegaafdheid als het kind op een aantal gebieden regelmatig op een hoog niveau presteert. Niet alleen in rekenen/wiskunde of taal, maar ook op gebieden als muziek en sport en op het sociale vlak.

Samenvattend:

Als men het begrip hoogbegaafdheid wil uitbreiden tot andere gebieden dan intelligentie, kan men beter spreken van talent voor een bepaald gebied. Sommige leerlingen blinken uit op een bepaald gebied maar zijn niet noodzakelijk hoogbegaafd in de meest gebruikelijke zin van het woord (bijvoorbeeld musici, atleten, kunstenaars) maar hoog intelligent.

Het verschil tussen hoogbegaafd en hoog intelligent is:

Hoog intelligent = de mogelijkheden in principe in je hebben op één beperkt vlak.

Hoogbegaafd = deze mogelijkheden waar kunnen maken op een zodanige wijze dat de betreffende persoon er zelf ook een goed gevoel bij heeft. Dit dient dan op meerdere vlakken te gebeuren. In het laatste geval speelt het vermogen zichzelf te kunnen zijn bij zichzelf (in plaats van het willen voldoen aan het plaatje dat de 'buitenwereld' van hen heeft of het plaatje waarvan de betreffende persoon denkt dat de 'buitenwereld' die heeft) een belangrijke rol.

De Leonardo-afdeling wil een verschil maken tussen hoog intelligente en hoogbegaafde kinderen. Bij de intake richten wij ons specifiek op hoogbegaafde kinderen. In de hierop volgende bladzijden een duiding van de begrippen hoogbegaafd en hoog intelligent en de daaruit voortvloeiende conclusie.

Hoogbegaafdheid:

Zoals er tussen mensen en hun opvattingen veel verschillen bestaan, bestaan er ook verschillen tussen definities van hoogbegaafdheid. In de literatuur zijn diverse omschrijvingen gevonden. Zo staan in het Handbook of Gifted Education (Colangelo & Davis, 2003) alleen al acht hoofdstukken die een beschrijving geven van het begrip hoogbegaafdheid. Hierin komt duidelijk naar voren dat het om meer gaat dan IQ alleen! Naast een hoge intelligentie (niet verwarren met het hebben van veel kennis) zijn ook andere factoren van belang om hoogbegaafdheid tot ontwikkeling te brengen.

Te denken valt aan motivatie (taakgerichtheid en volharding) en creativiteit (originale oplossingsmethoden).

In deze bijlage wordt dieper ingegaan op de verschillende theoretische modellen. Er wordt gekeken naar factoren die een rol spelen bij hoogbegaafdheid. Deze kennis is nodig om een vertaalslag te maken naar de praktijk, want het gaat uiteindelijk om de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen in de dagelijkse onderwijspraktijk. Centraal staat hierbij dat deze leerlingen gestimuleerd worden, dat hun competenties gezien worden maar bovenal ... dat ze mogen zijn zoals ze zijn.

Het Triadisch model van Renzulli en Mönks

Drent en Van Gerven (2002) geven aan dat een bekend theoretisch model dat van Renzulli en Mönks is. Renzulli (1979) stelt dat een hoogbegaafde leerling over de volgende kenmerken in aanleg moet beschikken:

- Een hoog IQ (de grens ligt bij 130 en hoger),
- Doorzettingsvermogen om een opdracht af te ronden,
- Creatieve oplossingsstrategieën.

Het gaat hierbij om een combinatie van bovengemiddelde vaardigheden.

Mönks voegt daar een aantal omgevingselementen aan toe: school (is er ruimte voor zelf ontdekkend leren en acceptatie van het kind of wordt het in een keurslijf gedwongen van een strak klassikaal programma), vrienden (werkt het stimulerend, versterkt het elkaar of raken deze leerlingen geïsoleerd omdat ze geen deelgenoot zijn van het groepsgebeuren) en tot slot het gezin (opvoedingsstijl is van uitermate groot belang op de ontwikkeling van hoogbegaafdheid).

De constructivistische visie van Span en Nelissen

Wordt er gekeken naar de persoonskenmerken van het kind (hoge intelligentie, motivatie en creativiteit) en de omgevingsfactoren (school, vrienden en gezin) dan zijn deze van groot belang bij de ontwikkeling van hoge intelligentie tot hoogbegaafdheid! Met name de dynamiek van interactie tussen deze zes factoren is een voorwaarde om tot prestaties te komen die op hoogbegaafd niveau liggen.

In het artikel 'De derde factor' (themanummer Begaafdheid van het tijdschrift Vernieuwing -2000-) geven Span (2000) en Nelissen (2000) een nuance op het dynamische model van Renzulli en Mönks. Zij leggen vooral de nadruk op het gegeven dat kinderen zelf moeten werken aan de ontwikkeling van hun begaafdheid. Niet alleen moeten ze een langere tijd presteren op hoog niveau, maar ook presteren over de hele breedte, zoals muziek, sport, sociale vaardigheden. Het gaat hier om talenten die het kind in aanleg heeft gekregen. Pas wanneer dit potentieel wordt aangesproken, kan het kind uitgroeien tot een hoogbegaafd mens.

Maar ... wat is er nodig bij het optimaal benutten van deze talenten? Span (2002) noemt: een grote exploratiedrang (het willen onderzoeken van nieuwe gebieden; het vragend vermogen), doorzettingsvermogen, competitief (het zelf ontdekken) en absoluut niet faalangstig zijn. Daarnaast zijn meta cognitieve vaardigheden een 'must', het kind moet inzicht hebben in zijn eigen manier van denken, kritisch zijn ten opzichte van zijn oplossingsstrategieën... kortom die vaardigheden hebben die hem inzicht geven in het eigen cognitief functioneren. Door dit alles te ontwikkelen wordt het kind in staat gesteld om zijn kennis in verschillende gebieden en situaties toe te passen.

Nelissen vult het beeld aan: zonder inspanning kan hoogbegaafdheid niet ontwikkeld worden. Het kind is geen speelbal van aanleg of omgeving. Deze talenten worden

door hun eigen inzet ontwikkeld. Hoogbegaafde kinderen 'componeren' hun eigen begaafdheid.

Tot slot een vrij recent model van hoogbegaafdheid ontworpen door Sternberg (2003), het WICS-model. Het gaat hierbij om de drie componenten:

- Wisdom (wijsheid),
- Intelligence (intelligentie),
- Creativity (creativiteit).

En de interactie tussen deze drie genoemde terreinen: synthesized (verbindend).

Daarnaast noemt hij ook nog motivatie en energie; te vergelijken met de term doorzettingsvermogen in het model van Renzulli. Waar het hier om gaat is het vermogen om intelligentie praktisch toepasbaar te maken. Sternberg geeft aan dat begaafdheid op deze manier kan uitgroeien tot expertise. Kinderen moeten de vrijheid krijgen om nieuwe ideeën naar voren te brengen, ze moeten het 'leef' ontwikkelen om nieuwe paden in te slaan. Tegelijkertijd moeten ze het vermogen hebben om kritisch naar hun eigen werk te kijken. Een begrip als ambiguïteit speelt hierbij een rol: leerlingen moeten leren accepteren dat een goede oplossing van een probleem niet snel gevonden wordt, maar misschien wel een bijna goede oplossing. Er zullen dan extra stappen gezet moeten worden om tot de beste oplossing te komen. Aan leerkrachten de verantwoordelijkheid om kinderen te laten ontdekken wat ze uitdaagt, wat ze aanspreekt. Op deze manier leren ze beter omgaan met hun creativiteit. En dan het moeilijke begrip 'wijsheid', hoogbegaafde leerlingen moeten leren kijken naar de belangen van anderen. In hun latere leven zullen ze rekening moeten houden met een gemeenschappelijk belang, met de verschillende aspecten van de maatschappij waarin ze leven. Sternberg (2003) verwoordt het eenvoudig: "Genialiteit is weinig anders dan het vermogen om op een andere manier te kijken."

Uit het voorgaande blijkt wel dat het zeer moeilijk is om een definitie te vinden, die door iedereen gebruikt kan worden. Toch vind je een aantal begrippen bij alle modellen terug. Zo noemen de meeste verklaringen het begrip intelligentie als een factor die van groot belang is. Daarnaast spelen begrippen als persoonlijkheids- en omgevingsfactoren een belangrijke rol.

Samenvattend kun je stellen dat hoogbegaafdheid te beschouwen is als een multidimensionaal en dynamisch concept, waarbij meerdere factoren van invloed zijn.

Hoog intelligente kinderen:

We spreken van hoog intelligent wanneer iemand een IQ heeft van 130 punten of hoger. Hoog intelligente kinderen beschikken vaak niet over de hierboven beschreven combinaties van vaardigheden.

In een schema weergegeven:

Hoog intelligent	Hoogbegaafd
Weet de antwoorden	Stelt de vragen
Is aandachtig	Is geestelijk en lichamelijk betrokken
Heeft goede ideeën	Heeft wilde, aparte ideeën

Werkt hard	Lijkt te spelen maar heeft goede resultaten
Beantwoord de vragen	Gaat de discussie aan op details, weidt uit
Zit in de top van de groep	Is de groep voorbij
Leert makkelijk	Weet het al
Houdt van omgaan met leeftijdsgenoten	Houdt van omgaan met volwassenen
Begrijpt de bedoeling	Trekt conclusies
Werkt opdrachten uit	Zet opdrachten uit
Kopieert nauwgezet	Ontwerpt iets nieuws
Vindt school leuk	Vindt leren leuk
Neemt kennis op	Speelt met kennis
Technisch	Uitvinder
Houdt van stapsgewijze informatie	Gedijt op complexiteit
Is aandachtig	Is scherpe observator
Is tevreden met wat hij leert	Is zeer kritisch over zichzelf

Dit betekent dat deze kinderen met extra uitdaging zich prima kan redden in het reguliere basisonderwijs. Dit ligt moeilijker bij hoogbegaafde kinderen omdat hun manier van denken anders is dan het gemiddelde. Een hoog intelligent kind snapt de stof eerder, maar blijft vaak wel rechtlijnig denken en niet 'Out of the box'. Een hoogbegaafde komt soms niet eens in die denkbeeldige doos terecht en blijft alleen maar voor de massa 'verkeerde' conclusies trekken en houdt er 'vreemde' denkbeelden op na.

Hierdoor scoren sommige hoogbegaafden leerlingen slecht op toetsen aangezien ze vaak heel andere verbanden leggen dan de doorsnee leerling.

Een hoogbegaafde wil ontdekken wat nog niet bekend is, en dan vooral onderwerpen die geen vastgesteld begin of einde hebben. Hierdoor sluit het top-down werken goed aan op een hoogbegaafde persoon. Een hoog intelligente persoon kan ook prima Bottom-up leren zolang er maar genoeg stof op zijn of haar niveau tussen zit.

Zoals ook al in de tabel te zien is, gaan hoogbegaafden anders met leeftijdsgenoten om dan hoog intelligenten. Over het algemeen trekken hoogbegaafden liever op met volwassenen dan met hun eigen leeftijdsgenoten. Het wordt vaak al anders als ze tussen ontwikkelingsgelijken zitten, maar een zeker verschil blijft.

Conclusie:

De Leonardo-afdeling van KC De Kloostertuin te Assen richt zich bij aanname vooral op hoogbegaafde leerlingen. Voor deze kinderen is het specifieke Leonardo-concept noodzakelijk waarbinnen het opdoen van vaardigheden centraal staat. Niet alleen kijken naar een IQ van 130 of hoger, maar de toelatingscommissie moet ook kijken

naar waarden als de snelheid van het begrip, het vermogen om met relatief weinig aanwijzingen tot de kern van de zaak te komen, top-down leren (van het geheel naar delen), de mate waarin nieuwe informatie aan het oude wordt gekoppeld, het vermogen om het geleerde in verschillende situaties toe te passen.

.